

Παιδιά με «ιδιαιότερες» ικανότητες, Πώς να υποστηρίξετε τα παιδιά σας.

Οι οικογένειες οι οποίες έχουν ένα παιδί το οποίο ανήκει στο φάσμα του αυτισμού καλούνται συνεχώς να αντιμετωπίσουν μία σειρά από δύσκολες καταστάσεις, οι οποίες πολλές φορές δημιουργούν στην οικογένεια stress και τη φέρνουν απέναντι σε ένα σημαντικό αριθμό προβλημάτων.

Παρ' όλο που το επάγγελμά μου είναι συνδεδεμένο με τη φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού αλλά και στην ειδική αγωγή, έχω αντιληφθεί ότι η έννοια «νοημοσύνη» δεν είναι σημαντική μόνο για τα άτομα τα οποία έχουν

διαγνωστεί στο φάσμα του αυτισμού, αλλά για όλα τα διαφορετικά άτομα που βιώνουν την ανικανότητα τους ο καθένας με διαφορετικό τρόπο καθώς είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι στην πραγματικότητα την οποία βιώνουμε.

Το πιο σημαντικό γεγονός είναι ότι η οικογένεια πρέπει να δεχθεί το παιδί και να το αγαπήσει γι' αυτό ακριβώς το οποίο είναι. Δεν είναι «καθυστερημένα» παιδιά, αντίθετα είναι πανέξυπνα παιδιά σε εξειδικευμένους τομείς. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο όταν θέλετε να μιλήσετε για τα παιδιά σας, μιλήστε στα ίδια τα παιδιά σας και όχι στους άλλους. Έχουν τη νοημοσύνη να σας καταλάβουν όταν τους απευθύνεται το λόγο και ας μην το πιστεύετε πολλές φορές.

Πρέπει να πάρετε θέση και να υπερασπιστείτε εσείς οι ίδιοι τα παιδιά σας στο κόσμο, έως ότου να είναι σε θέση να μπορέσουν να υπερασπιστούν μόνο τους τον εαυτό τους. Για να μπορέσετε να τα βοηθήσετε, πρέπει πρώτα εσείς οι γονείς να αποδεχθείτε τα παρακάτω :

- Να ανατρέψετε στερεότυπα και μύθους.

Η ταμπέλα, η οποία παρατείνει στερεότυπα και μύθους είναι η μισή αλήθεια, θα έπρεπε να είναι σα σημείο αναφοράς και μόνο στη προσπάθεια να ενταχθεί και να υποστηριχθεί το άτομο ως ενιαίο σύνολο. Συνετό θα είναι να μην επαναλαμβάνουμε λάθη του παρελθόντος, όπου ο χαρακτηρισμός ενός ανθρώπου γινόταν βάσει του ελλείματος αντί με την αναγνώριση της ανθρώπινης ουσίας – ανεξάρτητα από τον τρόπο της ύπαρξης του ή της διάγνωσης του.

- Μην χαρακτηρίζετε τους ανθρώπους με βάση την διάγνωση.

Όταν προσδιορίζουμε έναν άνθρωπο βάσει της αντίληψης του και της διάγνωσης του, αυτό αυτομάτως γίνεται πηγή φόβου – έχει αυτό το όποιο δεν θέλουμε να έχουμε καμία επαφή/σχέση διότι θεωρείται ότι είναι ελαττωματικός. Με απλά λόγια, όταν οι υπόλοιποι σε χαρακτηρίζουν με μία ταμπέλα έχοντας διαμορφώσει μία εικόνα για τον εαυτό σου, θα αντικατοπτρίζεις στους άλλους αυτό ακριβώς που προσδοκούν από εσένα. Όλο αυτό, θεωρείται μια απόλυτα φυσιολογική -αμυντική αντίδραση. Αν πάλι, δεν μπορείς να εκφράσεις τα συναισθήματα σου, να τα αρθρώσεις ή να μιλήσεις γι' αυτά, τότε οι εκδηλώσεις καθώς και τα ξεσπάσματα διάφορων «συμπεριφορών» σου, αυτομάτως θα επιβεβαιώσουν περαιτέρω την διάγνωση.

- Μην προσπαθείτε να εξηγήσετε σαν μορφή επικοινωνίας την «συμπεριφορά».

Θα μπορούσαμε να κατηγοριοποιήσουμε την συμπεριφορά σαν μορφή επικοινωνίας, διαχωρίζοντας την σε τρεις μορφές για όλους τους ανθρώπους

τους οποίους εκδηλώνουν παρόμοια συμπεριφορά όπου άλλοι την χαρακτηρίζουν σαν «επιθετικότητα» ή σαν «παρεκτροπή» :

1) Την αδυναμία του να εκδηλώσει ή να επικοινωνήσει σε ψυχικό επίπεδο την εμπειρία την οποία βιώνει με αξιόπιστους, αποτελεσματικούς και κατανοητούς τρόπους.

2) Την αδυναμία να επικοινωνήσει με καθολικά κατανοητούς, αξιόπιστους και αποτελεσματικούς τρόπους.

3) Την αδυναμία του να εκδηλώσει την δυσφορία που νιώθει καθώς και τον σωματικό πόνο που βιώνει με καθολικά κατανοητούς, αξιόπιστους και αποτελεσματικούς τρόπους.

- Όταν είναι παρόντες, μην μιλάτε σε άλλους ανθρώπους γι' αυτούς.

Όταν διακρίνουμε τους ανθρώπους και διαιωνίζουμε στερεότυπα και μύθους βάσει της διάγνωσης τους, πιστεύουμε ότι έχουμε την δικαιοδοσία να μιλάμε γι' αυτούς ενώ είναι παρόντες στη συζήτηση. Εξάλλου τι πειράζει να ανταλλάσσουμε απόψεις για την συμπεριφορά του ατόμου με τους γιατρούς, με άλλους γονείς, καθώς και με άλλα πρόσωπα όταν παρευρίσκετε στη συζήτηση επειδή είναι ανίδεο, αυτιστικό και καθυστερημένο -σωστά; Λάθος! Δεν μιλάμε μπροστά του γι' αυτόν με τρόπο που τον πληγώνει, τον ταπεινώνει ή τον ντροπιάζει. Καλό είναι επίσης όταν αναφερόμαστε σε αυτά τα άτομα να μην λέμε «αυτιστικό αγόρι», πιο ορθό είναι να λέμε «αγόρι με αυτισμό». Με αυτό τον τρόπο στέλνουμε ένα μήνυμα υπεροχής.

- Να ενστερνίζεστε και να προσφέρετε κατάλληλες για την ηλικία του ατόμου ευκαιρίες ζωής.

Ο μεγαλύτερος σκόπελος για την διευθέτηση αυτής της αρχής εξαρτάται από την δική μας στάση αλλά και από το πώς αντιλαμβανόμαστε την υποστήριξη ενός ατόμου με διαφορετικό τρόπο ύπαρξης.

Όταν, λοιπόν, ένα άτομο έχει στη διάθεση του αρκετά περιορισμένες ευκαιρίες, η παιδιάστικη συμπεριφορά του εμμένει και επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο αλληλοεπιδρούμε μαζί του. Αντίθετα, αν, θεωρήσουμε δεδομένες τις διανοητικές του ικανότητες και μπορέσουμε να ερμηνεύσουμε τα σημάδια που είτε είναι κραυγές πλήξης, είτε προσβολής με επαγγελματικές επιλογές, ή με εκπαιδευτικά προγράμματα, ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες τότε θα είμαστε σε θέση να μπορούμε να σχεδιάσουμε μαθήματα αλλά και να συνεργαστούμε μαζί του με δραστηριότητες κατάλληλες για την κάθε ηλικία.

- Να εκτιμήσετε και να σεβαστείτε το άγγιγμα καθώς και τον προσωπικό χώρο.

Το άγγιγμα, καθώς και ο προσωπικός του χώρος, είναι καθαρά θέμα για τον καθένα ξεχωριστά όπου βασίζεται στην κουλτούρα μας, τις προσωπικές αντιλήψεις τις εμπειρίες σε επίπεδο σχέσεων και της ανατροφής μας. Ένα φιλικό άγγιγμα στο χέρι κάποιου μπορεί να κλονίσει το νευρικό σύστημα του αποδέκτη. Για να το αποφύγετε αυτό, θα πρέπει να δείξετε σεβασμό και να

περιμένετε μέχρι να λάβετε πρόσκληση εισόδου. Προτού έρθετε σε στενότερη επαφή, η οπτική επαφή ακόμα και το άγγιγμα είναι πραγματικά επιθυμητά.

- Να αποδεχθείτε το γεγονός πως όλο περισσότερο μοιάζουμε απ' ότι διαφέρουμε.

Κλείνοντας, όταν ενστερνιζόμαστε πως η αντίληψη καθώς και η νοημοσύνη όλων των ανθρώπων είναι δεδομένη, τότε και μόνο μπορούμε να προάγουμε την μετουσίωσή της. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να συγχωρέσουμε την δική μας άγνοια καθώς και να ζητήσουμε συγχώρεση απ' όλους όσους δεν είχαμε τόσο σε υπόληψη. Θα πρέπει να προσεγγίσετε το παιδί σας με σεβασμό, ευγενικά, μειλίχια, και να του απολογηθείτε που μιλούσατε μπροστά του που δεν θεωρούσατε δεδομένη την νοημοσύνη του και σα να απουσίαζε. Άλλωστε, ακριβώς το ίδιο δεν θα κάνατε για κάθε πρόσωπο που εκτιμάτε; Όταν τείνουμε να εκτιμάμε και να αναγνωρίζουμε την διαφορετικότητα στη ζωή μας στο πλαίσιο της συνεργασίας για το συλλογικό καλό, του αμοιβαίου σεβασμού καθώς και της πίστης στις διανοητικές ικανότητες.

Η πρώτη επαφή με το παιδί σας ξεκίνησε από την πρώτη μέρα της σύλληψής του στη μήτρα και σφραγίστηκε την πρώτη φορά που το κρατήσατε στην αγκαλιά σας και η ματιά σας έτρεξε από πάνω έως κάτω.

Κάποτε μία ασθενής μου, μου είχε πει το εξής : «ένα φάρμακο μπορεί να θεραπεύσει μια πληγή, μια αγκαλιά την ψυχή».

Ίσως, άθελα σας, να μην έχετε αναγνωρίσει πόσο βαθιά τον έχει επηρεάσει μια τραυματική εμπειρία, γι' αυτό τολμήστε να ζητήσετε συγγνώμη από το παιδί σας και που ξέρετε ίσως να έρθει για πρώτη φορά να σας αγκαλιάσει ανακουφισμένο.

(Σημ. για τη σύνταξη του κειμένου αντλήθηκαν πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο βιβλίο : «εμψυχώνοντας γονείς παιδιών με αυτισμό. Δοξάζοντας (και υπερασπίζοντας) την θέση του παιδιού σας στον κόσμο»).

Αικατερίνη Σγουράκη, ειδικευση στη παιδοψυχολογία.

Ετικέτες

#Αικατερίνη Σγουράκη #Παιδοψυχολογία #Παιδοψυχιατρική #ειδική_αγωγή